

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
KFKS 2017/361	2017-05-29/2020-06-30	Kommunfullmäktige	Utbildningsnämnden	Utbildningsdirektören

Dokumentets syfte

Den utbildningspolitiska strategin anger mål och strategier för att skapa den bästa utbildningen för barn och elever i Nacka. Detta dokument är ett styrdokument och sammanfattar det allra viktigaste inom utbildningsområdet. Här finns vägmarken för att visa vägen till det som är målet, att skapa världens bästa skola för varje barn och elev, varje dag.

Med förskola och skola avses förskola, annan pedagogisk verksamhet, grundskola, förskoleklass, fritidshem, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. I förskola och annan pedagogisk verksamhet används begreppet barn, medan i övriga verksamheter används elev.

Dokumentet gäller för

För att nå högt ställda mål är det avgörande att det finns ett gott samspel mellan alla som är involverade i utbildningssystemet i Nacka. Kommunfullmäktige utgår därför från att alla förskolor och skolor som verkar i Nacka och deras huvudmän följer denna strategi och arbetar för att förverkliga ambitionerna som uttalas här

Vision och grundläggande värdering

Nackas vision är *Öppenhet och mångfald*. Här finns en mångfald av olika förskolor och skolor för att möta olika önskemål och behov. Hur systemet fungerar och hur kvaliteten ser ut redovisas öppet och lättillgängligt.

Nackas grundläggande värdering är *Förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga – samt för deras vilja att ta ansvar*. Det innebär att vi tror att föräldrar själva vill och kan göra val av förskola och skola. Det betyder också att vi har höga förväntningar på chefer och medarbetare på förskolor och skolor samt på de huvudmän som är ytterst ansvariga att driva förskolor och skolor. Vi tror att de vill och kan utveckla sin verksamhet.

Ambition

Vi vill att Nacka ska vara bäst på att vara kommun. För utbildningsområdet innebär detta att Nacka ska vara i kvalitetstoppen när vi jämför oss med andra. Nacka ska ligga bra till när det gäller kunskapsresultat och andra nyckelkompetenser, till exempel initiativförmåga och digital kompetens. Resultaten ska också ligga i topp också när det gäller föräldrars och elevers upplevda kvalitet.

Alla barn och elever är olika och ingen har precis samma förutsättningar som den andra, men genom fokus på lärande, kunskap och bildning kan alla barn och elever

förverkliga sin potential och därmed skapa de bästa möjliga förutsättningarna för att utvecklas till ansvarstagande medborgare i Nackasamhället och i världen. Förskolans och skolans förmåga att kompensera för olika bakgrunder är grunden för detta, och detta är också ett grundläggande skäl till att utbildningsområdet prioriteras högt i Nacka.

Mål

De nationella målen i skollag och läroplaner är grunden för förskolans och skolans uppdrag. I denna strategi utgår vi ifrån de nationella målen och betonar det som är särskilt viktigt i Nacka.

Alla förskolor och skolor i Nacka ska arbeta så att de utgår från varje barns och elevs förutsättningar så att de kan utvecklas maximalt, och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Alla barn och elever ska få det stöd och den hjälp just de behöver.

Hur målen nås avgörs av de professionella i förskolor och skolor och huvudmännen. Det är i verksamheten med barn och elever som nyckeln till utveckling finns.

Det finns fyra övergripande mål som gäller för all verksamhet i Nacka:

- Bästa utveckling för alla
- Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka
- Stark och balanserad tillväxt
- Maximalt värde för skattepengarna

För varje mål har kommunfullmäktige beslutat om fokusområden som visar vad som är viktigt på utbildningsområdet. Till varje fokusområde finns ett antal resultatindikatorer. Fokusområden, resultatindikatorer och målvärden uppdateras varje år i samband med att kommunfullmäktige beslutar om Mål & Budget. Aktuella uppgifter redovisas på Nacka kommuns webbsida.

Vad krävs för att nå målen?

För att Nackas barn och elever ska få den bästa utbildningen är det viktigt att det finns en tydlig spelplan för de olika aktörer som arbetar med utbildning i Nacka. Det behövs tydliga roller och ett starkt samspel mellan alla olika aktörer, präglad av höga förväntningar och en öppen relation.

Ansvar och organisation

Utbildningsnämnden i Nacka har rollen att företräda medborgarna, och ska verka för hög måluppfyllelse på utbildningsområdet. Det betyder att utbildningsnämndens främsta fokus ska vara barn, elever och föräldrar och inte enskilda förskolor eller skolor. Ansvaret definieras i utbildningsnämndens reglemente.

Utbildningsnämnden ska se till att det finns förskolor och skolor för alla barn och unga, och nämnden ska möjliggöra och underlätta föräldrars och elevers val.

Utbildningsnämnden följer upp kvaliteten i förskola och skola och fördelar resurser till utbildningsverksamheterna.¹

Alla huvudmän ska behandlas likvärdigt

I Nacka finns förskolor och skolor som drivs av Nacka kommun, medan andra drivs av fristående aktörer. Eftersom utbildningsnämndens systemansvar gäller alla barn och elever arbetar nämnden med alla förskolor och skolor, oavsett om de drivs av kommunen eller fristående aktörer. Spelreglerna är tydliga och lika för alla aktörer. Kommunala och fristående förskolor och skolor ges samma förutsättningar.

Styrelsen för de kommunala förskolorna och skolorna utgörs av kommunstyrelsen och det är således kommunstyrelsen som ansvarar för ekonomi och personal hos de kommunala skolorna. Kommunstyrelsens ansvar framgår av dess reglemente.

Fristående förskolor och skolor leds av sina fristående huvudmän, som kan vara stora eller små koncerner eller företag, stiftelser eller kooperativ.

Utbildningsnämnden har ansvar för att auktorisera de fristående förskolorna i kommunen. När det gäller fristående skolor är det statens Skolinspektion som ger tillstånd.

Förskolors och skolors ansvar

Nacka står för principen om fria och självständiga förskolor och skolor.

Vi tror att de utvecklas bäst om beslut om verksamheten fattas lokalt. Därför måste förskolor och skolor ha långtgående befogenheter för hur det interna arbetet ska läggas upp och utvecklas. De måste själva få ta ansvar för hur undervisningen

¹ Checkbelopp för förskola och skola samt prislista för gymnasieprogram fastställs årligen i november genom kommunfullmäktiges beslut om budget för Nacka kommun.

ska utformas, hur verksamheten ska organiseras och hur de tilldelade resurserna bäst ska användas för att målen ska uppnås.

Att förskolor och skolor är olika och kan lära och sporras av varandra ser vi som medel för att stimulera till mångfald och kvalitetsutveckling. Därför är det viktigt med likvärdiga villkor för verksamheterna. Frågan om vem som ska bedriva förskolor och skolor är underordnad, utifrån ett politiskt perspektiv. Huvudsaken är att verksamheten håller hög kvalitet och motsvarar de krav som ställs både nationellt och lokalt.

Föräldrars och elevers ansvar

I Nacka ska medborgarna ha en stark roll för att aktivt kunna påverka välfärdsverksamheterna. Vi eftersträvar engagerade och medvetna elever och föräldrar som involveras i verksamheten.

Elevers och föräldrars samspel med förskolans och skolans personal är av avgörande betydelse för studieresultatet. Nacka ställer därför höga krav på informationen mellan förskolor, fritidshem och skolorna och eleverna och föräldrarna. Elevers och föräldrarnas önskemål på verksamhetens innehåll är också en viktig aspekt i kundvalet. Mångfald i utbudet är ett sätt att möta de individuella krav elever och föräldrar ställer.

Barnens och elevernas utbildning är ett ömsesidigt åtagande, ett samspel med tydlig respekt för varandras olika roller och ansvar. På samma sätt som elever och föräldrar kan ställa krav på förskolan och skolan att anpassa undervisningen efter barnets eller elevens behov och förutsättningar, måste förskolan och skolan kunna ställa krav på barn, elever och föräldrar.

I Nacka är det också viktigt att alla barn och elever erbjuds en stimulerande och trygg arbetsmiljö. Alla i förskola och skola – barn, elever, lärare och annan personal – ska respektera varandra och ska också kunna förvänta sig ett respektfullt bemötande.

Alla väljer förskola och skola

Nacka tillämpar en modell där alla väljer förskola och skola, och ett grundläggande syfte med detta är att skapa stor valfrihet för föräldrar och elever. Här ska det finnas bra förskolor och skolor att välja på, stora och små, kommunala och fristående, och med olika inriktningar. När det gäller gymnasieskolan kan elever välja bland samtliga gymnasieskolor i hela Stockholms län.

Till stöd för föräldrar och elevers val finns information och jämförelser av förskolor och grundskolor i *Jämföraren* som är ett verktyg som nås via och på

kommunens webbplats. För gymnasieskolorna finns information och jämförelser på Kommunförbundet Stockholms läns webbplats.

Det obligatoriska skolvalet i Nacka bidrar till att:

- Uppfylla skollagens krav om vårdnadshavarens rätt att välja skola för sitt barn.
- Förskolor och skolor förbättras och utvecklas.
- Barnen och elever blir motiverade för att de går på den förskola eller skola som passar dem.
- Föräldrar blir engagerade i barnens förskola och skola.

Förskolor och skolor får en check för varje barn och elev som de tar emot. De får dessutom extra ersättning för att alla elever ska ges likvärdiga förutsättningar att nå målen, det vill säga ett kompensatoriskt verktyg för att uppfylla Skollagens skrivningar om en likvärdig utbildning för varje barn och elev. Skolor som tar emot nyanlända elever som kommit till Nacka från andra länder ges extra ersättning utöver skolpengen.

Uppföljning, utvärdering och systematiskt kvalitetsarbete

Verksamheten i förskola och skola ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet vilket betyder att både innehållet i undervisningen och metoderna för lärande så långt som möjligt ska ha stöd i forskning eller utvärdering.

I Nacka är uppföljning och utvärdering viktig för att säkra barns och elevers rätt till den bästa utbildningen. Kommunens kvalitetssystem utgår från alla barn och elever och omfattar därför all utbildning oavsett regi. Kvalitetssystemet stödjer utvärdering och utveckling, och visar kvaliteten i förskolor och skolor i Nacka och hur man arbetar för att utveckla den. Kvalitetssystemet är också ett stöd i förskolors och skolors kvalitetsarbete.

Utbildningsnämnden ska skapa tillfällen till dialog och erfarenhetsutbyten med huvudmän och förskolors och skolors ledningar om resultaten för att skapa kvalitetsutveckling.

Kommunfullmäktige ser att systematiskt och uthålligt kvalitetsarbete leder till högre kvalitet, och att det som utbildningsnämnden och kommunfullmäktige sätter ljuset på i kvalitetssystemet växer. En framgångsfaktor är att lyfta fram och synliggöra det positiva samtidigt som utbildningsnämnden går vidare med och fördjupar sig i det som verkar vara förbättringsområden.

Kvalitetssystemet utgår från de nationella målen och kommunens mål och fokusområden. Kvalitet behöver belysas med olika mått och ur olika perspektiv, både föräldrars, elevers, medarbetares och externa pedagogers syn på verksamheten. Bilderna av kvalitet redovisas öppet och tillgängligt. Informationen ger också föräldrar och elever information, särskilt inför val av förskola och skola.

Utbildningsnämnden ska genomföra fördjupade analyser och särskilda undersökningar och drar nytta av nationella jämförelser. Grundpelare i kvalitetssystemet är

- elevers resultat
- enkäter till föräldrar och elever
- statistik om personal.

Avslutning

De hörnstenar som beskrivs i denna utbildningspolitiska strategi bildar en ram inom vilken det ges goda förutsättningar för hög kvalitet inom utbildningsområdet.

Kommunfullmäktige beslutar om fokusområden och utbildningsnämnden hur dessa ska följas upp och utvärderas. Kommunfullmäktige beslutar om finansieringen av utbildningsverksamheten, medan huvudmän och rektorer svarar för genomförandet i förskolans och skolans vardag. Kommunfullmäktige pekar ut en riktning och beskriver vad som bör göras, medan förskolor och skolor i hög grad avgör hur målen ska uppnås.

För att förverkliga denna utbildningspolitiska strategi är det som aktör i Nacka kommun nödvändigt att förhålla sig till det ramverk som har beskrivits, men ramverket är inte tillräckligt på egen hand. För att nå en så hög kvalitet och måluppfyllelse som möjligt så behövs ett gott samspel mellan olika aktörer med olika ansvar inom detta ramverk.

Ett par konkreta exempel på områden där ett sådant samspel har stor betydelse idag och de kommande åren är följande:

Skickliga lärare och annan personal i förskolan och skolan

Denna utbildningspolitiska strategi ska lägga grunden för att skickliga lärare vill söka sig till och verka i Nacka. Det är i mötet mellan pedagog och barn och elever som lärandet startar och därför behövs det ett samspel mellan utbildningspolitiska mål och utvecklingen av undervisningen i klassrummen.

Rektorers ledarskap

Nackas utbildningspolitiska strategi ska främja ett utvecklat, drivet och ansvarstagande ledarskap hos rektorer och huvudmän. Att svara på frågan hur en förskola eller skola ska förverkliga potentialen hos varje barn och elev och bära det yttersta ansvaret för att detta också sker, kräver ett ledarskap av mycket hög kvalitet. I Nackas strategi ligger att välkomna skickliga ledare i alla delar av utbildningsområdet att verka i Nacka.

Förskolor och skolor i takt med tiden

Världen förändras och nya generationer kräver en utbildning som uppdateras i takt med tiden. Detta handlar dock inte om att ständigt skifta till nya mål eller att föra kunskap och bildning i bakgrunden, tvärtom.

Det kan till exempel handla om förskolors förmåga att leva upp till läroplanen och flexibelt kunna svara upp mot barns nyfikenhet även på nya digitala sätt att leka och lära.

I skolan ska fokus alltså vara på elevernas kunskapsutveckling och verksamheten ska utvecklas med vetenskaplig grund och utvärdering som ledmotiv. I det sammanhanget är digitala verktyg och en öppenhet för innovationer en självklar del av skolans vardag. Det handlar mindre om hårdvara än om mjukvara; att komplettera med nya sätt att lära.

Ett annat exempel är vikten av att främja elevers förmåga till kritiskt tänkande och till källkritik som blir en allt viktigare kompetens i vår tids ökande informationsflöde.

Individuellt lärande för alla

Nackas utbildningspolitiska strategi är ett styrdokument som ska stödja uppfyllelsen av det övergripande målet om ”bästa utveckling för alla”. Detta förutsätter ett förhållningssätt och en kompetens att se alla barn och elever och så tidigt som möjligt identifiera om ett barn eller en elev behöver särskilt stöd utöver de anpassningar som görs varje dag i förskolan och i skolan. Med rätt stöd i rätt tid, ofta med den goda kompetens som redan finns i verksamheten, läggs grunden just för att ett enskilt barn eller elev kan ingå i gruppen ”alla”. Samma sak gäller för barn och elever som har behov av ytterligare stimulans för att kunna maximera sin mycket stora potential för lärande och utveckling.